

Deși e vară — sau tocmai pentru că e vară — televiziunea, plutind peste ecourile stinse ale ultimelor concerte, privind de sus la repertoriul cinematografic s-a animat vizibil (ea să nu spunem televizibil), și-a reconsiderat forțele și emisiunile ca pentru o bătălie pe care o are de purtat singură, în prima linie, cu trupele aliate în plină refacere. Telectinematea și teleteatrul, anchetele sociale și „revistele literare”, emisiunile pentru tineret și cele de divertisment, convorbirile critice și telenciclopedia au câștigat, unele în calitate, altele măcar în regularitate, suplinind cumva programul cultural-artistic redus al zilelor de vară.

Efortul temerar al regizorului Horea Popescu de a combina o piesă de teatru și un scenariu cinematografic (rămăsă pînă acum, din păcate, nevalorificată în film), aparținind, amîndouă, lui Camil Petrescu, și de a alcătui un spectacol de televiziune (în două serii) a fost, în mare parte, răsplătit: ceva din amploarea și noblețea revoluției de la 1848, din elanul acelor generoși lucizi și demni care au deschis perspectiva unei națiuni libere, suverane, independente, din zburciunile politice și social ale uneia dintre cele mai agitate epoci ale istoriei europene au dat suflul cu totul aparte al acestei montări viguroase. Personalitatea lui Bălcescu — ecrierul și inima revoluției — este luminată puternic și exclusiv din unghiul tăriei morale și al consecvenței revoluționare, desinindu-se portretul unui luptător pasionat, intransigent și vizionar. Scenele, seervențele care evocă înfruntarea forțelor politice în revoluție sînt și cele mai încărcate de tensiune și de culoare. Dinamismul proiecției regizorale a lui Horea Popescu s-a aplicat perfect pe textul vehement, seînteietor, de un retoricism poetic al lui Camil Petrescu. Duclul rapid și necrutător al replicilor, pe o schimbare la fel de rapidă a planurilor, montajul aspru, tăios, de cadre scurte, cu alternarea nervoasă a planurilor și contraplanurilor au dat ceea ce s-ar putea numi *rimul evenimentelor revoluționare*. Aceste momente au avut într-adevăr dramatism. Era de așteptat să avem și portretul interior al lui Bălcescu (cel exterior, fizic adică, fiind aproximativ, prin distribuirea unui actor nu lipsit de calități profesionale, dar tip de blond molatic, cu ochii albaștri, cu fața rotundă — Alexandru Repan — cu totul altfel decît portretul atît de familiar al lui Bălcescu, față suptă, ascetică, ochi negri, pătrunzători, încinși de patimă intelectuală). Aici, însă, regizorul și interpretul au lucrat mai puțin, astfel că personajul se retrage spre o imagine documentară, părăsind filiația specifică camilpetresciană, căci Bălcescu, în piesa lui Camil Petrescu, era, ca și www.cimec.ro

Ruseanu, Andrei Pițiraru, Ladima, Grala, Danton, un intelectual sfîșiat de dileme, obsedat de absolut și contrariat de imperfecțiunea lucrurilor și a oamenilor, un pătimaș care se poate realiza numai prin renunțări, un „lucid febril”, cum ar fi spus autorul lui, trăind dramatic acest paradox temperamental.

Despre o componentă a meseriei de ziarist, implicit a meseriei de ziarist de televiziune: cum dialogăm?

Nedezmînit, Mihai Stoian se menține între reporterii-anchetatori cei mai inspirați. O anchetă a sa dedicată stabilității și instabilității în producție, relevînd cazuri de longevitate remarcabile, a atras atenția asupra unei probleme importante a economiei noastre — continuitatea în muncă — și, în contrast cu aceasta, fluctuația cadrelor, inconstanța atît de păgubitoare pentru om și pentru producție, Mihai Stoian știe să determine răspunsuri revelatoare, să acumuleze argumente în favoarea ideii, să monteze în așa fel faptele încît demonstrația să crească permanent către adevăr. Spre surprinderea noastră, acest ziarist de autentică ținută profesională s-a contaminat, pare-se, de la unii confrăți din televiziune pentru care noțiunea *anchetă* are sonorități polițiste și a lăsat să-i scape cîteva accente iritate, de interogatoriu. Nu reușim să înțelegem de ce oameni care n-au comis o infracțiune și nici măcar o contravenție sînt întimpinați de către unii reporteri cu un fel de ostilitate justificată, ironizată, sfichiuită, întreruptă, silîți să spună altceva decît ar fi vrut ei să spună și anume ceea ce ar fi vrut reporterul ca ei să spună. Nu cumva asta indică o slăbiciune profesională (nu e cazul lui Mihai Stoian), respectiv de a selecta adevărurile, în ultimă instanță de a comunica? Fiîndcă, după umila noastră părere, o anchetă socială este cu atît mai convingătoare cu cît e mai obiectivă, inteligentă și subtilitatea anchetatorului fiind incomparabil mai productive decît agresivitatea. Un dop poate fi scos și cu tirbușonul, nu numai spărgînd sticla.

Există în România, la Iași, un talent cu totul ieșit din comun, un fenomen: dirijorul Radu Postăvaru. Televiziunea a făcut un reportaj impresionant despre acest băiat excepțional, care, acasă, pe stradă, se joacă, aleargă după pisici, ca un copil de cinci ani ce e, iar la Filarmonică dirijează Bach, Haydn, Mozart, Ceaikovski. Dar e de-a dreptul straniu să pui unui maestru al pupitului, care oprește o repetiție fiindcă „a greșit oboiul”, întrebări de tipul: știi ce este un flaut? dar un coru? dar o trompetă? și așa mai departe. Îl vezi dirijînd cu siguranță un repertoriu dificil, îl vezi dînd precis intrările unor instrumente, îl vezi sancționînd o greșală a oboiului și îl întrebi cum arată un oboi? Tovarășe reporter, știi cum arată un microfon?